

STATISTIKENS FRAMSTÄLLNING

Månatlig bränsle-, gas- och lagerstatistik

Ämnesområde

Energi

Statistikområde

Tillförsel och användning av energi

Produktkod

EN0107

Referenstid

2019 månad

Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Statens energimyndighet
Kontaktinformation	Viktoria Olofsson
E-post	fornamn.efternamn@scb.se
Telefon	010-479 50 00

Innehåll

1	Statistikens sammanhang.....	3
2	Undersökningsdesign	3
2.1	Målstorheter	3
2.2	Ramförfarande	3
2.3	Förfaranden för urval och uteslutning	4
2.4	Insamlingsförfarande.....	4
2.4.1	Datainsamlingsmetoder	4
2.4.2	Mätning.....	5
2.4.3	Bortfallsuppföljning	6
2.5	Bearbetningar.....	6
2.6	Granskning.....	6
2.6.1	Granskning under insamlingen	6
2.6.2	Granskning av mikrodata	7
2.6.3	Granskning av makrodata.....	7
2.6.4	Granskning av redovisning	7
2.7	Skattningsförfarande	7
2.7.1	Principer och antaganden	7
2.7.2	Skattningsförfarande för målstorheter.....	7
2.7.3	Skattningsförfarande för tillförlitlighet.....	8
2.7.4	Röjandekontroll	8
3	Genomförande	9
3.1	Kvantitativ information.....	9
3.2	Avvikelser från undersökningsdesignen	9

1 Statistikens sammanhang

Undersökningen Månatlig bränsle-, gas och lagerstatistik genomförs månadsvis. Statistikens syfte är att belysa tillförsel och leveranser av råolja, petroleumprodukter samt i viss omfattning kol, koks samt etanol, FAME och HVO för fordonsdrift.

Statistiken används som underlag för månatlig och kvartalsvis uppföljning av tillförsel och användning av bränslen för bl.a. prognoser över energiförsörjning, beredskapsplanering, marknadsanalyser samt för överväganden beträffande energipolitikens mål och inriktning. Den utgör också underlag för rapportering av månatlig och årlig oljestatistik och av kolstatistik (preliminär och definitiv) till OECD/IEA, Eurostat och FN/ECE.

Huvudanvändare av statistiken är Statens energimyndighet, oljebolag, näringsdepartementet, SCB, branschorganisationer, företag, Eurostat samt OECD/IEA, FN/ECE.

Statistiken används även i annan statistik såsom Oljeleveranser – kommunvis redovisning, Kvartalsvisa och årliga energibalanser och utgör underlag för beräkningar i klimatrappporteringen.

2 Undersökningsdesign

2.1 Målstorheter

Målstorheter är månadsvisa ställningsvärden av flödesbalansen, detta genom att belysa tillförsel och leveranser av bränslen.

Statistikens målpopulation utgörs av företag som är oljebolag eller andra lagringsskyldiga säljare av petroleum-produkter och biodrivmedel som levererar mer än 500 ton per år av de undersökta bränslena/varukategorierna.

I undersökningen ingår ett stort antal målvariabler som avser att beskriva tillförsel och leveranser.

2.2 Ramförfarande

Rampopulationen består av de objekt som ramen leder fram till. Undersökningens ram består av företag vars verksamhet i huvudsak handlar om tillförsel, förädling eller leveranser till slutkonsument av olika slags oljeprodukter, förnyelsebara och fossila bränslen samt naturgas. Samtliga företag som är lagringsskyldiga, enligt lagen om beredskapslagring av olja och kol, samt andra större importörer och/eller säljare av någon av de i undersökningen ingående bränsleslagen, skall ingå i undersökningspopulationen. En viss

fördröjning förekommer av nya aktörer, främst importörers inträde på olje- och kolmarknaden. Därmed finns det en risk för undertäckning, ingen känd övertäckning förekommer.

Hjälp information för att fastslå ramen tas från föregående års version av undersökningen Månatlig bränsle-, gas och lagerstatistik, Tullverket, SCB:s utrikeshandel med varor, Beredskapslagret samt kemikalieinspektionen. Med hjälp av denna information skapas då en initial lista av företag som är av intresse för undersökningen, sedan sorteras de företag som inte når över tröskel gränsen (se nedan) bort. Uppgiftslämnarna är också en informationskälla då de har tillgång till hela populationsförteckningen och ombeds att komplettera den om de upptäcker att något företag saknas.

Istället för cut-off används tröskel i denna undersökning, detta innebär att man i direktinsamlingen av data endast inkluderar företag som antingen sammantaget importerar mer än 500 ton/år, exporterar mer än 500 ton/år, producerar mer än 500 ton/år eller levererar mer än 500 ton/år av de i undersökningen undersökta bränslena/varukategorierna. Intressepopulationen är alla de företag med verksamhet enligt ovan. Målpopulationen är i detta fall identisk med intressepopulationen.

Den initiala kontakten med uppgiftskällorna är via postala

2.3 Förfaranden för urval och uteslutning

Inget urval och ingen uteslutning förekommer i denna undersökning.

2.4 Insamlingsförfarande

2.4.1 Datainsamlingsmetoder

Uppgiftsinsamlingsmetoder Uppgifterna samlas in via ett elektroniskt frågeformulär. Ingående lagervärde (det värde som företaget lämnade som utgående lager föregående månad) är förtryckt på frågeformuläret. Ett fåtal uppgiftslämnare skickar in sina uppgifter via textfiler som förtrycks in i SIV. Data samlas enbart in via frågeformulär. I anslutning till frågeformuläret finns en handledning.

Uppgiftskällor – rutinerna för att etablera kontakt Introduktionsbrev med inloggningsuppgifter skickas ut till de utvalda företagen. Om det inte finns en namngiven kontaktperson på företaget så skickas introduktionsbrevet till ekonomiansvarig.

Inläsning av inkomna uppgifter. Uppgifter som företagen lämnat i SIV läses in i granskningsapplikationen direkt vid insändningen. Inkomst datum fylls i automatiskt med dagens datum.

Om ett företag inte kan rapportera i tid, kan det få uppskov.

Utsändning av påminnelser En påminnelse skickas till uppgiftslämnarna via e-post när sista insändningsdag har passerats. Normalt skickas även en påminnelse 10 dagar efter sista insändningsdag vilket brukar vara runt den 30:e i månaden efter aktuell månads slut.

Uppgiftsinsamling, avbrytningsregler inklusive åtgärder vid övertäckning

Om ett företag inte har några värden att rapportera befrias företaget från rapportering. Detta kan inträffa vid exempelvis konkurs.

2.4.2 Mätning

Uppgifterna samlas in via ett elektroniskt frågeformulär som innehåller vissa förtryckta värden. Frågeformuläret nås via internet med hjälp av inloggningsuppgifter som skickas till de utvalda företagen. Företagen ska fylla i flödesvärden för efterfrågad månad. Mät svårigheter kan uppstå för varulån och mätning av innehållet i cisterner. Det finns ett antal logiska sambandskontroller direkt i blanketten som uppmärksammar uppgiftslämnaren på misstänkta felaktigheter.

Frågeformuläret finns i fyra versioner: Raffinaderi, Engelska övrig, Övrig och Petrokemisk. Engelsk övrig och Övrig är identiska förutom språket. Det petrokemiska frågeformuläret bygger på det Övriga formuläret, men har specialdelar som handlar om petrokemi. Raffinaderiformuläret bygger på den övriga blanketten men har flera delar tillagda som handlar om raffinaderier.

Formuläret börjar med att företagen får redovisa vilka sorters bränslen de har haft i sina lager alternativt gjort någon form av transaktion med både i form av bearbetning såväl som försäljning/inköp. Genom att redovisa vilka bränslen företaget i fråga arbetar med så filtrerar blanketten bort icke-aktuella avsnitt. Därefter får företaget specificera sin produktion, bearbetning och blandning mm. Sedan följer avsnitt där balansen per bränsle kontrolleras och i detta avsnitt får användning (försäljning, import, export mm) specificeras på aggregerad nivå. Slutligen specificeras slutanvändning dvs leveranser i de sista delarna av blanketten, med slutanvändning menas leveranser till t ex bensinmackar, export.

Ett antal logiska kontroller används i denna undersökning. Dessa kontroller är många till antalet och fokuserar på att minimera logiska felslut såsom att delmängder inte kan vara större än totaler eller att blandningar, produktion, omklassificering etc. inte kan ske mellan alla sorters bränslen.

Instruktioner till uppgiftslämnaren om hur formulären fylls i finns tillgängliga direkt i formulären. SCB:s personal finns tillgänglig för frågor via e-post och telefon. Frågeställningar från uppgiftslämnaren kring formulärens utformning sparas och utvärderas årligen.

2.4.3 Bortfallsuppföljning

Bortfallsuppföljning mäts genom att undersöka företagets genomsnittliga påverkan procentuellt på totaler tidigare månader. Påminnelser används för att hålla ned bortfallets omfattning. Vid behov kan extra telefonpåminnelser användas. En strategi som används för att kunna parera snabba förändringar av petroleum marknaden är att företag som in går i ramen skall rapportera volymer som finns i deras ägda eller hyrda cisterner även om de inte äger volymerna. T ex kan företag hyra in sig i andra företags cisterner, om företag A som är med i denna undersökning hyr ut lagerutrymme till företag B som inte är med i undersökningen skall företag A efter bästa förmåga rapportera in volymerna i sagda cistern tills företag B ingår i ramen.

2.5 Bearbetningar

Ett antal kategorier är sammanslagningar av olika bränslen för att förenkla publicering och tillgängligheten av information.

För att publicera rättvisande uppgifter om sjöfart så används även registerdata för inrikessjöfart.

2.6 Granskning

I dagsläget används ingen registerdata

2.6.1 Granskning under insamlingen

Det finns ett antal logiska kontroller direkt i de elektroniska frågeformulären. Vissa av kontrollerna måste vara åtgärdade innan företagen kan lämna in frågeformulären, exempelvis summeringskontroller. Andra är rimlighetskontroller som kräver en kommentar om varför uppgifterna stämmer.

2.6.2 Granskning av mikrodata

I granskningen mikrodata görs utöver logiska kontroller även rimlighetskontroller av inkommen data. Vid fel eller oklarheter tas kontakt med uppgiftslämnaren via telefon eller via e-post.

Granskningen av mikrodata sker simultant med makrogranskningen, först granskas data på makronivå. Där kan avvikelser ses antingen på mikro- eller makronivå genom villkorsstyrd formatering. Prioritet för mikrogranskningen är de bränslen och flöden som potentiellt innehåller avvikelser på makronivå.

2.6.3 Granskning av makrodata

Stora förändringar under perioden samt skillnader mellan det utgående lagret föregående period och det ingående lagret aktuell period, utreds. Om tillfredställande kommentarer från uppgiftslämnare saknas från de företag som bidragit till skillnaderna skickas en fråga till mikrogranskaren som får återkontakta företaget.

2.6.4 Granskning av redovisning

Inför publicering används en checklista för outputgranskning för att säkerställa att alla relevanta granskningsaktiviteter har genomförts. Först och främst jämförs output med källmaterial samt att data som skall publiceras granskas under framställningen. Data från denna framställning jämförs med output vid publicering för att upptäcka diskrepanser.

2.7 Skattningsförfarande

2.7.1 Principer och antaganden

Principen för skattning är främst en enkel summering av inkomna variabelvärden. För Månatlig bränsle-, gas och lagerstatistik är den största osäkerhetskällan mätfel, vilka kan få stor genomslagskraft på grund av att varje enskilt observationsobjekt, se 2.2 Ramförfarande, är mycket betydelsefullt

2.7.2 Skattningsförfarande för målstorheter

Samtliga bränsleslag i undersökningen summeras till totaler och redovisas per förbrukarkategori.

Låt den sökta totalen för *bränsleleverans* vara t för en viss redovisningsgrupp. Då är skattning av t lika med

$$\hat{t} = \sum_i^n y_i + \sum_k^m y_k,$$

där n är antalet insamlade objekt, m är antalet imputerade objekt och y är leveransvolymen.

2.7.3 Skattningsförfarande för tillförlitlighet

Ingen skattning av tillförlitligheten genomförs.

2.7.4 Röjandekontroll

Röjandekontroll görs i denna undersökning med hjälp av standardprogrammet τ -ARGUS, vilket är ett IT-verktyg för röjandekontroll av tabeller som utvecklats inom olika europeiska projekt. För riskbedömning av tabellerna tillämpas $p\%$ -regeln. Det innebär att man anger en tillåten gräns för hur nära det går att räkna ut ett objekts riktiga värde. En cell identifieras som en riskcell om det går att hitta en övre eller undre gräns för värdet på något objekt i cellen som är närmare än p procent av objektets sanna värde. En cell betraktas alltså som en riskcell om det går att uppskatta bidraget från något objekt i cellen närmare än den valda procenten av dess sanna värde, och cellen måste då skyddas genom exempelvis undertryckning.

Den åtgärd som vidtagits för att försöka minimera informationsförlusten vid röjandekontroll är att begära medgivande (samttycke till att efterge sekretess) från de bolag som ingår i de olika undersökningarna. Medgivandet gäller tillåtelse att publicera företagets uppgifter även om cellen markeras som en riskcell. Tack vare att många företag härigenom har accepterat att deras uppgifter får publiceras kan det publiceras betydligt fler värden än vad som annars vore möjligt.

Vid sekundärundertryckning väljs vilken cell som skall undertryckas enligt en hierarki. Den hierarkin har skapats genom en bedömning om vilken information som är viktigast för användarna.

3 Genomförande

3.1 Kvantitativ information

Ramen i denna undersökning bestod av ca 70 företag. Undersökningen är en totalundersökning. Objektbortfallet består av 2 företag (3 procent).

Undersökningens namn	Frekvens	Urval/totalundersökning	Populationsstorlek	Svarsfrekvens
<i>Månatlig bränsle-, gas och lagerstatistik</i> EN0107	Månatlig	Totalundersökning av oljebolag och andra lagringsskyldiga försäljare av petroleumprodukter och biodrivmedel	Ca 70 företag	97 %

3.2 Avvikelser från undersökningsdesignen

Avvikelser har skett under året. Den första avvikelserna är att utleveranser på svensk marknad innefattade bolag som inte räknas som slutkonsumenter. Definitioner har förtydligats till nästkommande år om att företag som inte är med i ramen men inte räknas som slutkonsumenter skall redovisas som mottagna och levererade kvantiteter från/till företag istället. Revideringar har skett under året för att korrigera detta.

De revideringar som skett har skett med hjälp av information från SPBI:s undersökning Preliminär marknadsandelar.